

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy Zsilinszky-utca 1. sz. lételelet. (Arany Bika-bérbáz). Tel.: 41-13. (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. (Arany Bika-bérbáz) lételelet. Tel.: 41-13 (7 mellék-állomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Évnyitó az iskolában

Debrecen iskoláiban ma, szombaton a falvakban pedig holnap vasárnap kerül sor az új iskolai év ünnepélyes megnyitójára. A szeptemberi tanévnyitás mindig jelentős dátuma volt közoktatásunknak és a tanuló ifjúságnak. Az idén azonban jelentős politikai eseményt is jelez. Politikai eseményt és győzelmet mert hosszú és szívós harc után sikerült ezen a téren is megverni és visszacsorítani a reakciót és megteremteni annak lehetőségét, hogy az iskolában is elfoglalja méltó helyét a dolgozó nép. Közoktatásunkban bekövetkezett változásokról szólva joggal mondhatta Ortutay Gyula kultuszminiszter: *Teljessé vált a fordulat éve az oktatás terén is.*

De nézzük a konkrét számokat. A beiratkozások országwide befejeződtek és a még nem végleges adatok is visszatükrözik a tanulók szociális megoszlásában történt döntő változásokat. Az ország területén a középiskolák első osztályaiba mintegy negyvenezeren kérték felvételüket és közülük huszonkilenc ezret felvettek. A felvett tanulók hatvan százaléka munkás és paraszt származású. Debreceni viszonylatban még örvendetesebb arány számról lehet beszélni. A város középiskoláinak első osztályaiba felvett tanulók szociális megoszlása a következő: 39 százalék munkás, 41 százalék szegényiparaszt, husz százalék középparaszt, értelmiségi, kisiparos. Debrecen tehát ebben a vonatkozásban husz százalékkal mutta felül az országos átlagot. Összehasonlításként említsük meg, hogy az elmúlt esztendőben a középiskolásoknak mindössze tíz százaléka volt munkásszármazású. A fejlődés nagyságát azonban akkor tudjuk igazán lemérni ha idézzük az 1930-as állapotokat, amikor az ország középiskoláiban mindössze négy százalékban tanultak munkás és paraszt származású fiatalok.

Ez az eredmény szívós harc eredménye. A harc tulajdonképpen akkor indult meg, mikor Révai József népművelési miniszter kidolgozta a *lemorzsolódás elleni harc programját* és ezt a programot közoktatásügyi kormányzatunk és a Pedagógus Szakszervezet az MDP következetes támogatásával diadalra vitte. Természetesen a fejlődésben ezen a téren sincs megállás. Elsődrendű feladat, hogy a szociális összetételben bekövetkezett örvendetes változásban ne legyen visszaesés, sőt az kiszélesedjen.

Népi demokratikus kormányzatunk minden támogatást megad az iskoláknak és nem utolsósorban a nevelőknek is arra, hogy feladatukat megfelelően betöltsék. A tanév megkezdésével megindul a pedagógusok rendszeres szakmai és politikai nevelése és minden pedagógus számára állami támogatás bizto-

Lengyel jegyzék a jugoszláv kormányhoz

Varsó: A lengyel külügyminisztérium csütörtökön a következő jegyzéket nyújtotta át a jugoszláv szövetségi népköztársaság varsói nagykövetségéhez: A lengyel bizottsági szervek megállapították, hogy egyes jugoszláv hivatalos megbízottak, akiket különböző hivatalos feladatok teljesítésére küldtek Lengyelországba, egy idő óta lengyel területen kémtevékenységet folytatnak. Megállapították, hogy Petrovics Milics jugoszláv állampolgár, a jugoszláv közlekedésügyi minisztérium hivatalos kiküldötte, akit a jugoszláv hatóságok 1948. márciusában küldtek Lengyelországba, hosszú idő óta kémtevékenységet végez azzal a céllal, hogy alássa Lengyelország gazdasági és hadi potenciáját.

1949. augusztus 29-én Petrovicsot kémkedés vádjával letartóztatták. A chorzowi irodájában végrehajtott házkutatás során lengyel ipartelepekre vonatkozó néhány titkos okmányt találtak. Ezek az okmányok teljes mértékben megértesítették, hogy Petrovics kémtevékenységet folytat Lengyelországban. A vizsgálat ebben az ügyben tovább folyik.

Fény derült Petrovics Milics lengyel területen folytatott propagandá tevékenységére is. E propagandá tevékenység kimutathatóan arra irányul, hogy Lengyelországban ellenséges érzületet támaszon a demokratikus tábor népei ellen és teljes összhangban áll a lengyel földalatti fasiszta tevékenységgel. Ez az akció mindenben megfelel a jugoszláv kormány fasiszta, népellenes magatartásának.

Az a tény, hogy a jugoszláv kormány szervei egyik képviselőjük útján már 1948. márciusa óta kémtevékenységet folytatnak lengyel területen, jellemzően mutatja, hogy a jugoszláv kormány ellenséges magatartása a demokratikus Lengyelország és a béketáborhoz tartozó országok iránt milyen hosszú

időre nyúlik vissza. Az olyan kémtevékenység, amelyet Petrovics, a jugoszláv közlekedésügyi minisztérium képviselője Lengyelországban kifejtett, újabb bizonyítéka a jugoszláv kormány demokráciellenes, imperialista barát politikájának, amely a döntő nemzetközi problémákban megnyilvánul. Ez a tevékenység mutatja, hogy a jugoszláv kormány egyre jobban a

nemzetközi reakciós, erők szolgáljává válik.

A lengyel közvélemény és a lengyel kormány teljesen tudatában van annak, hogy a fent ismertetett tényekért nem a jugoszláv népre, hanem kizárólag a jugoszláv kormányra hárul a felelősség.

A lengyel kormány 1946. március havában Barátsági és Kölcsö-

Cservenkov bolgár miniszterelnökhelyettes:

Fennállásunk alapja a szovjet-bolgár barátság!

A Szófia-i Városi Színházban tartott díszülésen a kormány nevében Valko Cservenkov miniszterelnökhelyettes beszédében többek között a következőket mondta:

— Felszabadulásunk ünnepén első szavunkat — a forró elismerés és mély hála hangján — a Szovjetunióhoz intézzük, annak dicsőséges és legendás hadseregéhez, a szovjet hadsereghez, a szovjet népek nagy vezéréhez és tanítójához, a bolgár nép és az egész haladó emberiség nagy vezéréhez tanítójához, Szófia generalisszimusához. Független nemzetként való fennállásunk alapja a megindáthatatlan bolgár-szovjet barátság.

A szocializmust előrelő Tító-klikk most a rágalom és a kihívó hazugság áradatát zúdította a Szovjetunió felé. Ez a klikk gyakorlatosan dezertált az imperialisták táborába és hogy kedvébe járjon new-yorki és londoni gazdálaknak, igyekezik aláítani a jugoszláv népek természetes bizalmát és barátságát a Szovjetunió iránt.

amelynek hadserege őket is felszabadította a német iga alól. — A Tító-klikk aljassága és árulása, amelyet legutóbb a szovjet jegyzékek oly erőlyesen lelepleztek, a legkézenfekvőbb módon mutatja, hogy az áruló nacionalizmus az ellenség zászlaja.

— A mi országunk szilárdan a Szovjetunió vezette béketáborban áll. Első hazafias kötelességünk minden erőnkkel támogatni a bolgár-szovjet barátságot, a népi demokratikus országokkal fenntartott barátságot. Minden erőnkkel részt kell vennünk a háborús uszítók elleni békemozgalomban, ame-

nő Segélynyújtási Egyezményt kötött a jugoszláv szövetségi népköztársaság kormányával. A fent említett tények világánál a lengyel kormány kénytelen megállapítani, hogy a jugoszláv kormány ezt az egyezményt lábbal tiporja és semmissé tette — mind ellentétben Jugoszlávia népeinek és a lengyel nemzetnek törekvéseivel és érdekeivel.

A lengyel kormány meggyőződése: Jugoszlávia népei egész biztosan nem fogják megengedni, hogy az imperialista háborús uszítókkal való együttműködésnek és a nemzeti függetlenség feladásának útjára taszítsák őket. (MTI)

lyek élén a Szovjetunió hadseregét. Cservenkov ezután ismertette az 1944. szeptember 9-e óta eléri eredményeket, amelyek következtében megszületett az új független Dimitrov-Bulgária.

— Feladatainkat Georgi Dimitrov elv árs fogalmazta meg a bolgár kommunista párt 5. kongresszusán elmondott jelentésében. — Ez a mi programunk. Ezt a programot végrehajljuk. Ez program szerint a Szovjetunió és a népi demokráciák segítségére támaszkodva lerakjuk hazánkban a szocializmus alapjait.

A görög demokratikus kormány ismét kinyilvánította békeakarátát

Az ENSZ-hez intézett jegyzékében a Szovjetunió békejavaslatának elfogadását kéri

A szabad görög rádió jelenti: A szabad görög hirtügnökség közli annak a az emlékiratnak a szövegét, amelyet az ideiglenes görög demokratikus kormány az Egyesült Nemzetek szervezetéhez intézett.

A görögországi helyzet a múlt évben lefolyt közgyűlési vita óta lényegében nem változott — állapítja meg a jegyzék. Mi következetesen folytatjuk békepolitikánkat, ellenségeink azonban ragaszkodnak a háborús megoldáshoz. Az athéni kormányzókörök három év óta állandóan azt ismételtetik, hogy fegyveres ellenállásunkat „rövid idő alatt leverik”. A valóság ezzel szemben az: hogy ellenállásunk egyre jobban kiterjed.

A jegyzék visszapillantást vetve a görög nép új ellenállási mozgalmának okaira, adatokkal

bizonyítja a demokratikus görög kormány békepolitikáját.

Amikor a Szovjetunió az angolok és amerikaiak kérdésére válaszolva közölte görög békejavaslatát, — folytatja az emlékirat — mi az egész görög nép érzelmeit hiven követve alapul fogadtuk el a javaslatot a tisztességes demokratikus megállapodáshoz. Meggyőződésünk, hogy a béke helyreállítása nemcsak a görög nép léte, de hozzájárulás a világ béke ügyéhez. Ezzel szemben ellenfeleink akik pusztán külföldi beavatkozásnak köszönhetik hatalmukat nem akarják a békét, mert nem merik összemérni erejüket velünk becsületes választási küzdelemben.

Az emlékirat végül ezeket mondja: „Az a pusztán tény, hogy ellenfeleink vonakodnak a négy nagyhatalom felügyelete alatt megtartandó általános választá-

„Győzelemre visszük a békéért folyó szent harcot“

A DIVS kiadványa a világ ifjúságához

A Demokratikus Ifjúsági Világszövetség kongresszusa a világ ifjúságához kiáltványt intézett, amelyben a háborús uszítók elleni harcra hívja a világ demokratikus ifjúságát. Egyesüljünk, valamennyi ország fiataljai. — mondja a kiáltvány — fajra és vallásra tekintet nélkül, egyesüljünk, hogy győzelmesen megvédjük a békét. Biztosítsuk az október 2-i nemzetközi béke-

nap hatalmas sikerét, melyen a népek világgá kiáltják majd egyöntetű akaratukat: hogy „nem”-et mondjanak a háborúnak. Az ifjúság bátran és bizalommal helyt áll a béke csatájában, amely az élet csatája. Egyesbe ifjúság, előre a tartós békéért, demokráciáért, a népek nemzeti függetlenségéért és a jobb jövőért.

sítja a továbbképzés lehetőségét. Nevelőink nagy tömege szívvel-lellekkel vállalja a reábizott feladatot: *Megbecsülésnek és dicsőségnek tekintjük! — mondja a nagybudapesti pedagógus szakszervezetek titkárainak határozata — hogy a dolgozók gyermekeit nevelhetjük.* Ezért feltétlenül szükségesnek tartjuk,

hogy a marxista-leninista szellemi örökséget, szakmailag legképzettebb pedagógusok működjenek a munkáskerületek iskoláiban. A beiskolázás, a továbbtanulás és a tanulmányi színvonal emelése érdekében *allandó nevelő és felvilágosító munkát folytatunk ki a dolgozó szülők körében és különös gonddal fordítunk*

a munkásifjak tanulmányi színvonalának emelésére.

Népi demokráciánk vezető ereje, a Magyar Dolgozók Pártja továbbra is éberén őrködik közoktatásunk helyes fejlődése felett s a nevelők, szülők és tanulók összefogott együttes munkája bizonyára meg is hozza a kívánt eredményt.

HIRDETÉSEK FELVÉTELE: reggel 8-tól este 7-ig

Igy él Szabó József családja, akik cselédsorsból emelkedtek ki a jólétebe a szocializmust építő úton

Hajdúdorogra leszáll az este. Amint a nap lebukik, a látóhatár mögé, eltűnik a pirosság is a házak kékesfehér homlokfaláról. — Hűvös van már. A vénasszonyok nyara csak nappal virásozja vissza a júliusi napok aranyló verőfényé. Közel, a község széléhez áll Szabó Józsefék háza. Takaros, tiszta porta. Fekete, cipőgombaszemű kutyá vágysz az ajtóban és a kis udvar kerítésénél tejeskoszók szártkóznak. Mert itt álló is van a ház mellett, s az is állóban a ló mellett, tehát, hátul a baromfiólak vidékén pedig a nyugodni téré baromfiak szaporázzák az esvélő szót, melybe néha egy-egy álmos, jóllakott hízó is belefűt.

Benyitunk a házba. Talán rosszkor jöttünk. Vacsorázik a család. A gazdát, Szabó Józsefet dolgozó paraszt szívesen invitál. Tej csorran lágyan a köcsögből, puha fehér fosiós cipót szel a házasasszony. Gyerekek ülnek az asztal körül. Kicsi, nagy; vannak vagy öt-en. Az egyik gyerek már jóllakott, észre sem vesszük, mikor elmegy az asztaltól, csak amikor visszajön. Új iskolatáska van a kezében. Örömmel mutogatja. Irka, könyv, ceruza van benne.

— Feri most lesz első osztályos — mondja az anyja. — Alig várja már a tanítás kezdetét. Mindenkinék megmutogatja, hogy milyen szép füzetek vannak. — Bezzeg nem örültek a nagyobbak — szól közbe Szabó József. — Amikor télen csikorgó hidegben, kint a tányárról kellett bejárniuk az iskolába, mezítel, rongyokba burkolt lábikkal, Irka? Fűze? Alig-alig tudtuk elteremteni. Enni meg nem voltunk bővebbek. — Cselédek voltunk mi, mióta az eszemet adom. Én a libák mellett, nőttem fel. Irást, olvasást csak tavaly tanultam meg az analfabé. A tanfolyamon a népi demokrácia jóvoltából. A nép kormányának akarja sötéttségben tartani a parasztságot.

— Hogy jutottak cselédsorsból ideig? — kérdezem. — Nagy annak a sora, pedig egyszerű. A felszabadulás után földet kaptunk, 8 holdat. Házhelyet is igényeltünk. Ez a ház már új a felszabadulás óta építették. Azelőtt félg földbevájt sáncúrthóban laktunk.

— Első évben nem volt valami jó termés. A másodikban sem, de az már jobb volt. Aztán kezdtünk megismerkedni az új termelési módokkal. Most ősszel már géppel szántattam, az idén meg már mindenre a géppálmással szerződtem. Így olcsó, jó munkát kapok. — A föld jól fizet a jó munkáért. Eppen a napokban számítottam ki, hogy a régi úri bitangság világában egy emberélet alatt nem jutott hozzá az a cseléd még annyiboz sem, hogy emberi megbecsülés szerezzon magának. — De nem ám! — vág közbe az asszony. — Míg most a kistám is új cipőben és ruhában mehet az iskolába, a nagyobbik fiúból meg

tűsz lesz a néphadseregben, a lányaim is tanulhatnak, Juliskából nevelő lesz a napközi otthonban, Panni meg a gépállomáshoz megy. Még én is, pedig nem vagyok már fiatal, tanulni kezdtem, ahogy látom a boldogságot a gyermekeim arcán. Nehezen megy az olvasás, de azért minden héten elolvassuk lthton a Szabad Földet. Juliska pedig, ha lthton van, mindig felolvassa a Népevelőt, abból is sokat lehet tanulni.

— Szoktak politizálni is? — Ha az politika, hogy nekünk hat évvel ezelőtt semmik sem volt, csak nyomorúságunk s hogy a felszabadulás után a népi demokrácia és a Rákosi Mátyás által vezetett Magyar Dolgozók Pártja földet, házat, embert megbecsülést adott, és ahogy egyre jobban és jobban élünk, egyik napról a másikra, amikor az elmúlt évhez képest is óriási fejlődöttünk, — akkor igen. És ha ez így van, akkor mindenkinek politizálnia is kell, mert csak akkor tudja meg, hogy nem mindenütt van így, mivel a nyugati imperialisták és úgynökeik háború és nyomort készítenek a nép számára. Először harcolunk mi a békéért, az érvényes tervért és ezért ment Jóska is a Néphadseregbe!

Szemünket Moszkvára irányítjuk

Ortutay Gyula kultuszminiszter a pedagógusok feladatairól. A szabócsvármegyei pedagógusok értekezletén felszólalt Ortutay Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a pedagógusok feladatairól ezeket mondotta: — Meg kell értenie minden nevelőnek, hogy amíg a reformkorokban Paris felé irányult minden torradalmi, hajadó ember tekintete, most szemünket Moszkvára irányítjuk, mert Moszkva, a Szovjetunió megtestesítője ma minden nagy emberi eszmének. A Szovjetunió beközt és szabad-

ságunk biztosítéka, jövőnk záloga. — Midebből az a tanulság, hogy a jó pedagógust két magyartárs határozza meg: a Szovjetunióhoz való hűség, valamint ragaszkodás a dolgozó néphez, a Magyar Dolgozók Pártjához és annak nagy vezéréhez, Rákosi Mátyáshoz. Ha pedagógusaink követik a Szovjetunió példáját és azon az úton haladnak, amelyet Rákosi Mátyás mutat, akkor jó úton haladnak.

Hogyan készül az időjárás

Moszkvában a Központi Meteorológiai Intézet foglalkozik az időjárásjelenségek összehasonlításával, amelyeket a rádióhullámok műköri figyelnek naponta. A várható idő érdekli a köznevelőket a brigádvezetőket, a repülőket, de a vasúti, tengeri és tolyami közlekedés dolgozóit is. A világban először a Lomonoszov foglalkozott az állandó jellegű „Időjárás szolgálat” megszervezésével. A 19 század elején Oroszországban hét meteorológiai állomás működött és ez számuk rövidesen negyzeke-re emelkedett. 1849-ben, amikor a Londoni Királyi Társaság meg csak értekezett a Központi Fizikai Obszervatórium megalapításáról, Pétervártól az obszervatórium már dolgozott. Erről az eseményről az akkori párisi sajtó élismeréssel emlékezett meg. A pétervári obszervatóriumban annak idején 35 orosz állomás küldte megfigyeléseiről a rendszeres jelentéseket. — A polgárháború után a szovjethatóságok az egész szovjetunió új kellett építenie Lenin 1921 április 21-én kiadott rendelkezésben intézkedett a meteorológiai intézetek új hálózatának megszervezéséről. Ekkor alakult a Központi Időjárásjelző Hivatal. Így kezdte meg munkáját a világon legnagyobb méretű meteorológiai tudomány. A Sarkvidéken, amelyet az „Időjárás könyvének” is nevezhetünk, rendkívül nagyfontosságú állomások működnek. A Kaukázusban, a Pamir fensíkon és több más magas hegységben dolgoznak időjárásjelzők, akik felbecsülhetetlen jelentéssel küldenek a központba. A lakatlan szigeteken, nehezen hozzáférhető hegyeken automatikus rádiómeteorológiai műszereket állítottak fel, amelyek önműködően küldik jelentéseiket.

A világon legelőször a Szovjetunióban becsatlották fel rádióval felszerelt meteorológiai műszerszerkezt, amely a legmagasabb jégrétegekben rádióközleményeket ad le a légnyomásról, a hőmérsékletéről és a levegő páratartalmáról. A készülék Moleszov szovjet tudós találmánya. Eddig a Szovjetunió tartja a világrekordot a meteorológiai műszerszerkezt által elért magasság és közelségi pontosság területén. A Szovjetunió tervszerű szocialista gazdasági életének heitkre, sőt hónapokra előre van szüksége időjárásjelzésekre. Ezt a rendkívül nehéz feladatot a világon első ízben szintén szovjet tudósok oldották meg ilyen időjárásjelzők alapján készített el az agro meteorológiai jelentéseket, amelyeknek alapján megállapítják a mezőgazdasági munkák határidejét, a gyümölcsök, a különböző fűfélék, a gyapot és más növények virágzásának időpontját. A moszkvai Központi Meteorológiai Intézet postahivatala nagy táviróközpontra emlékeztet. Az állomások jelentései háromóránként ide futnak be a világ különböző részeiből érkező táviratokkal együtt. A rövidség kedvéért a jelentések számítását közlik az adatokat, amelyeket az intézet munkatársai nagy létképen jegyeznek be. Ezek a jelek beszámolólnak a hőmérsékletéről, a légnyomásról, a szél irányáról, a felhőzet viszonyairól, a levegő páratartalmáról és a csapadékról. — Ezekből az elemekből tevődik össze az „idő”. A létképe előbb a rövididejű prognózisok osztályára kerül, ahol kiemelik annak tartalmát. Egyik jeltől a másikig vonalat húznak, vonallal idézik meg az esős vidékeket, ismét más vonallal elválasztják egymástól a különböző légtömegeket. Azokat a sávokat, amelyeket egyik légtömeget a másiktól elválasztják, frontoknak, vagy egyszerűen frontnak hívják. Van meleg és hideg front. Az időjárás szüntelen változása a frontok egymásrahatásától függ. A légtömegek határán hatalmas örvények támadnak. A legkisebb nyomású örvény rossz időt, e-öt idét elő és ezt ciklonnak nevezik. A fokozott nyomású örvények, amely a derűs, tiszta időt hozza, anticiklon a neve.

118.983 lakosa van Debrecennek

A városi közigazgatási bizottság ülésén elhangzottak szerint Debrecen népmozgalmá így fest: — Az előző hónapokhoz viszonyítva, a város lakóinak száma közel ezrelle esett és jelenleg 118.983 lakost tart nyilván a rendőri bejelentőhivatal. A csökkenés oka abban keresendő, hogy a nyári szünet tartamára Debrecen, az „iskolák városát” igen sok tanuló elhagyta.

A házasságkötések száma júliusban 124, augusztusban 132 volt, a születéseké 187, illetve 215, a halál-ozásoké 82, illetve 81. A város lakóinak természetes szaporodása így júliusban 105, augusztusban 134 volt, illetve 19 gyermek hat meg egy éven aluli korban a két hónapban, ami 6-9, illetve 8-8 százalékos halálozási arányzám-nak felel meg, mindkét szám alatta van az országos átlagnak. — Ha nem veszítoto szovjetnyt nem is nyerhetés.

Tudósok Rákosi Mátyás beszédéről és a Nagybudapesti Pártváltászmány határozatáról

Rákosi Mátyás beszéde, az MDP Nagybudapesti Választmányának határozata nemcsak az üzemi dolgozók, hanem kutatóink és tudósaink között is óriási visszhangot keltett. A tudósok lelkesen fogadták az MDP útmutatását és tudják, milyen segítséget nyújt további munkájukhoz. Erdei Gruz Tibor tudományegyetemi tanár, a fizikémiai intézet igazgatója a következőket mondta: — Igazi természettudós csak a szocializmus híve lehet, mert egyetűl a szocializmus biztosítja a természettudomány tervszerű, egyenletes fejlődését. Eppen ezért örömmel üdvözöljük Rákosi Mátyás beszédét és a Magyar Dolgozók Pártjának határozatát, amely világosan rámutat azokra a természeti hibákra, amelyek akadályozhatják a szocializmus zavartalan építését.

— Nem vagyok a Magyar Dolgozók Pártjának tagja, mégis úgy érzem komoly útmutatást kaptam Rákosi Mátyás beszédéből — mondja Csűrös Zoltán, a Műegyetem szervezkémiáj tan-széknének tanára, majd így folytatja: — Az MDP útmutatása nyomán még szorosabba lázzák kapcsolatunkat a fizikai és szemlel dolgozók között. Dr. Feher István Kossuth-díjas vegésszernök, a Bőrgyógyászati Kutatóintézet vezetője a következőket mondta: — Ujból hatalmas segítséget kaptunk a Magyar Dolgozók Pártjától és Rákosi Mátyástól. Fizikai és szemlel dolgozók a Párt határozatjai nyomán önkritikálag gyakoroltak és olyan módszereket bevezettek határozatja el, amely megszüldíti a munkafejlesztést és az egyéni felelősséget.

„Szeretettel figyeljük a bolgár nép nagy erőfeszítését szocialista hazájának építéséért!”

Budapesten a Szabadságharcos Szövetség nagyszabású ünnepséget rendezett Bulgária felszabadításának 5. évfordulója alkalmából. Az ünnepségen beszéde, mondott Kossa István pénzügyminiszter. Kossa István beszéde elején hangsúlyozta, hogy szeptember 9-ike nemcsak az új népi demokrátiás Bulgária megszületésének napja. Mi magyar dolgozók megemlékezünk azokról, akik éltük adták népiük szabadságáért. A nagy Szovjetunió, mely mérhetetlen áldozatokot hozott a népek felszabadítására és ünnepeljük a fasizmus elleni harc győzelmének nagy szervezőjét: Sztálint.

kísért a bolgár nép nagy erőfeszítését szocialista hazájának építéséért. Népmunka baráti együttműködése mindkét nép jólétét is fokozza és nagyban hozzájárul szabadságunk és függetlenségünk biztosításához. A bolgár nép testvéri barátság és szoros kapcsolatai a népi demokráciához és elősorban a Szovjetunióhoz, természetesen nem állítkozik az imperialista országok tetszésével, amelyek Tifit is felhasználják arra, hogy megakadályozzák a szocializmus építését. Tifit és bűnös bűndíjának sorsa igazolja, hogy akik árul módon dezertálnak a szocializmus és a demokrácia táborából, a kapitalisták hitvány cselédeivé zállnak. Önmagukat fosztják meg a Szovjetunió és a testvéri népi demokráciák segítségéből, erkölcsi politikai és gazdasági támogatástól azok, akik népiük árulóvá lettek.

Beszámolt ezután arról a hatalmas történelmi átalakulásról, amelyet 6 év alatt Georgij Dimitroff vezetésével a Kommunista Párt irányításával a bolgár munkásosztály és az egész bolgár nép megvalósított.

A sikereket azért tudták elérni, mert élvezték a nagy Sztálin és az áldozatkész szovjet népek mérhetetlen szert tétel és segítségét. A magyar nép és kormányzatunk az első pillanattól kezdve nagy figyelemmel és szeretettel el-

A népi demokrácia kultúrpolitikájának győzelme a statisztika tükrében

A Horthy-rezsim kultúrpolitikájának legfőbb bűne az volt, hogy széles népi rétegek gyermekeit, a munkássági és dolgozó parasztság fiát kirekesztette az iskolákból.

köszög és a dolgozó parasztság gyermekeinek száma kevesebb, 4 százalék volt az iskolákban, a múlt tanévben már 24,37 százalék, a most induló új tanévtől viszont meghaladja a 60 százalékot.

Debrecenben is bevezetik a közigazgatási számrendszert

A belügyminiszternek két kiküldötté, dr. Antal István osztályfőnökös és Simon Mihály, a belügy minisztérium segédhivatalának igazgatója tegnap Debrecenben járt és megbeszélést folytatott Ménasz János polgármesterrel és a város egyes ügyosztályainak vezetőivel a közigazgatási számrendszert bevezetéséről. A közigazgatás egyszerűsítéséhez, a gyorsabb ügyintézéshez és az egyéni felelősség kiterjesztéséhez hozzásegítő új közigazgatási számrendszert október 1-én Debrecen város közigazgatási hatóságainál is bevezetik. A közigazgatási számrendszerben egy számszókap minden ügydarab, csak egy-szer írtják és tárgykörök szerint csoportosítva gyűjtik össze. A jelen ős közigazgatási újítás az ország több helyén kipróbált már, Hajdú vármegyében már október 6. hónapja használják.

A MDP által ponti feladatokat országban nek a v feladatn heseenek, olv tatókat Közosi filmelők. Minde resen v élénk ér lemmei ség érde Ezt l esetében és országos zónogés napokban litást ny leti vár iránt v nyilvánul adások előtt is e kiállítás napig les

MOZI

APOLLO

5, 7, 9 órákor
Legszébb színés rajzfilmek egy oszokban:

A 7 SZINES MESE

VICSZINHÁZ

fél 5, fél 7, fél 9 órákor
Végt magyarai beszélő filmek

VEGETES KISZAKA
Fosz. Borisz Andrejev
a Sziheriai rapzstia szereplője.

METEOR

Előadási: 4, 6, 8 órákor
Werna Gyula érdeklazito
regénye nyomán Rabszolgá-
kereskedők között
A 18 ÉVES KAPITANY

Újajta gépcsodák, állandó divatbemutató, sportérdekességek

az Őszi Vásár meglepetései

Szinte észrevehetetlen gyorsasággal épülnek fel a ligetben a Nemzetközi Őszi Vásár épületei. Az idei vásár nemcsak minőségben múlja felül az eddigieket, hanem 6-7000 négyzetméterrel nagyobb is lesz az előzőeknél.

A vásár legnagyobb meglepetése,

legjobb része a Szovjetunió hatalmas pavilonja. Megcsodálhatjuk itt a szovjet nehézipari remekműveit, azokat a hatalmas ipari és mezőgazdasági gépeket, amelyekről a moszkvai ipari kiállításon a Szovjetunióban járt magyar küldöttség már többször be is számolt. A szovjet textilipar kiváló minőségű gyár-mányai is a szovjet technika, tudomány magas fejlettségét és a szocialista termelés felsőbbrendűségét hirdetik.

A magyar ipar

a háború során lerombolt kiállítási épületek helyén újjáépítendő korszaki centenáriumi „Kossuth” „Petőfi” és egyéb nevezetű csarnokokban mutatja be eredményeit. Aluminiumgyárunk ter-

mékeit, az aluminiumbútort, aluminiium ablak- és fűvegkereteket, aluminiium hűtőtestet, aluminiium épületszerkezetet, aluminiium még számtalan más aluminiium-tárgyat huszonnégy méter épületben láthatjuk. A nehézipar, a vegyipar, a villamossági ipar, textil- és bőrpipar, a hároméves terv hatalmas eredményeit, s az ötéves terv óriási arányú célkitűzéseit mutatja.

A vásáron megtekinthetjük majd a Szovjetunió tapasztalatai alapján szerkesztett

Építkezési gépeket,

amelyek előgyártott anyagokkal az építkezést lényegesen olcsóbbá és könnyebbé teszik. Ezeket a gépeket és módszereket nálunk még alig alkalmazták. Korszerű öntözőgépeket is kiállítanak. Láthatjuk, hogyan lehet óránként 38000 liter vizet a kívánt helyre szállítani. A Dohányjövődek és az Állami Pénzverde a helyszínen mutatja be működését. A magyar ruházati ipar külön színpadon állandó divatbemutatót tart.

Hatalmas siker mellett zajlanak le a bécsi Magyar Hét eseményei

Kendkívül nagy érdeklődés jegyében folynak Bécsben a Magyar Hét eseményei, amelyeket a Magyar Kultúrkapcsolatok Intézete rendez. Legelőször a könyvkiállítás nyílt meg. A következő napon megnyílt a dokumentációs fotókiállítás a Kollegium Hungaricum dísztermében. A megnyitón Hajdú József bécsi magyar ügyvivő mellett a magyar népi demokrácia hatalmas eredményeit.

A kiállításokon kívül előadások sorozata gazdagítja a bécsi Magyar Hét programját. Az első előadást Szita János, a Népgazdasági Tanács titkára tartotta a magyar népi demokrácia eredményeiről. — Szerda délután a Konzerthaus Mo-

zart-teremben volt a bécsi Magyar Hét második előadása, amelyet Bruno Frei, a „Der Abend” főszerkesztője nyitott meg. Több mint ezer ember zsúfolódott a terembe, többszáz hallgató pedig kivülrekedt. Megjelentek Koptelov szovjet követei az élén a bécsi diplomáciai kar nagy része és a bécsi politikai élet számos vezető egyénisége, az osztrák Kommunista párt elnöke, főtitkára és többi vezetője, az osztrák kormány képviselői, a győri munkásörszervező népes küldöttségei. A bevezetés után Mihályfi Ernő, a Kultúrkapcsolatok Intézete elnöke tartott előadást a népi demokrácia kulturális eredményeiről.

A mozi kultúrközponttá lesz

Munkaverseny, Komszomol-kiállítás, újjáépítés a Vig moziban

A Mozgóképzési Nemzeti Válatok 4 hónapos munkaversenyben kinttették a legjobb munkát végző filmszínházi dolgozókat. — Debrecenben Csomor Tamás, a Vigszínház népszerű vállalatvezetője kapta meg a munkaverseny kitüntetését.

Csomor Tamás elmondotta, hogy most újabb munkaversenyben vannak. Versenyt hívták ki az ország négy legjobb városának filmszínházait. A versenypontok között elsősorban a közönség és a csoportos látogatások megszervezése áll, melyben a debreceni mozik élénjárnak.

A Mozgóképzési Nemzeti Válatat vidéki moziainak kultúrközponttá tétele egyik legfontosabb feladata a vállalatnak. Szerinte az országban egymással versengenek a vidéki mozik, hogy ennek a feladatnak minél jobban megfeleljenek. Kiállításokat rendeznek, olvasókat, gyermekfoglalkozásokat állítanak fel és más szórakozási lehetőségeket teremtenek a filmelőadásra váró közönségnek.

Minden ilyen megmozdulást ezúttal vezetnek a mozilátogatók és élénk érdeklődéssel kísérik figyelemmel a mozi újításait a közönség érdekében.

Ezt látjuk a Vigszínház-mozi esetében, ahol a mozi vezetősége és összes dolgozója állandóan a közönség érdekében dolgoznak. Így a napokban Komszomol lényekékiállítását nyitották meg a mozi emeleti városarcsarnokában. A kiállítás kiemelt városszerző nagy érdeklődés nyilvánul meg. Nemcsak az előadások szünetében, hanem délután is számos látogatója van a kiállításnak, mely már csak két napig lesz nyitva a moziban.

H I R E K

— **Ügyeletes grógyosztályok:** „Kossuth”, Vörös Hadsereg u. 26., „Tisza” Péterfia u. 61. „Isteni gondviselés” Petőfi tér 6. sz.

— **Várható időjárás:** Mérsékelt, időnként élénkebb szél, változó felhőzet, több helyen záporosó, zivatar, a hőmérséklet keleten kissé még csökken, nyugaton alig változik.

— **RÁDIÓMŰSOR** Szombat, Kossuth-rádió. 7.20: Hangszerek 7.45: Magyar noták 11.30: Hangszerek. — 12.15: A házi együttes éneke. 13: Hangszerek, 14.15: Mi van egy mondat mögött? 14.30: Magyar Énekpédia, 15: Zenei kaleidoszkóp, 15.30: Gyermekrádió, 16.05: Jaegerl meséi, 16.25: Kövecsés Béla énekei, 16.55: Műsorismertetés 17.10: Hangszerek 17.25: A Népből hangos híradó, 17.30: Szovjet napok — szovjet emberek 18.15: Termelési híradó, 18.50: Közé Gyula magyar notákat muzsikál 19: Szép est muszika, 20.55: Vidám zenés hétvége. — 20: Erre a városra én is telmegyek, 22.25: Táncezen, 0.30: Hangszerek — Petőfi-rádió 6.35: A kisgyermek éneke. 7: Hangszerek 7.30: Az Élet és Tudomány műsora, 7.35: Hangszerek, 8.10: Hangszerek 9: Hangszerek, 9.45: György gyermekek műsora 10.15: Révész Ötö zongorázik, Dömötör Károly énekei, 10.15: Hangszerek, 14.30: Népek zenéje, 15: Rádióiskola, 15.40: Mindenki operája, 16.30: Páru-rádió 17.10: Előadás a stúdióban: Egyszeri tőben vagyunk, 18.20: Ötö zongorázik 18: Hangszerek, 20: Népevek, 21.05: Hangos újság 22.20: A moszkvai rádió műsorából, 23: Szív kiűzi szívet szíve

— **Református istentiszteletek vasárnap:** Nagytemplom 8 ó; dr. Dező L. 10 ó; Barabás M. C. 6; Barabás M. 8 ó; dr. Albert Szénes L. Kistemplom 9 ó; dr. Tóth K. du. 5 ó; Evangélikus Kistemplom 9 ó; Uray S. Kossuth u. 10 ó; Baja Mihály du. 4 ó; Brinyi János, Károlyi Gáspár-ter 9 ó; Zsigi G. du. 6 ó; Evangélikus, Ispolyai u. 10 ó; Kulesár D. Apolló-ter 9 ó; dr. Hegyaljai Kise G. du. 5 ó; dr. Endre Homokkert de 10 ó; Kovács József du. 5 ó; Kovács József, Szabadság-ter 10 ó; Kürthy Károly, du. 6 ó; Evangélikus, Csopókert de 10 ó; Kálmán I. du. 6 ó; dr. Dancsházi S. Kerekes-ter 10 ó; dr. Erdy M. este 7 ó; Evangélikus, Egyetemi templom de 11 ó; E. Kovács J. Kincikk és kórász Konez és Pögyör, Széchenyi-ker de 10 ó; dr. Kálmár L. Forház de 10 ó; Kántor József Augustus szanatórium de egy-negyed 10 ó; Konez Z. Nyulási Jek de 10 ó; Gaesly G. Tegőker de 10 ó; Zsuzs J. Szobozsai út du. 4 ó; Zsuzs J. Rákosi-ter 9 ó; Pál A. Szegényház de 9 ó; Molnár Géza, Wollanka-ter Szilágyi Gyula, Menhly Kálmán I. Pac Szilágyi Gyula. — Tanyai istentiszteletek: Kismács 3 ó; Nagy S. Hegyes de 10 ó; Lelek beiktatás, dr. Farkas P., dr. Kóknysy A. Pallad de 9 ó; Apaia de 11 ó; Szabó Endre, Perec dűlő du. 3 ó; Pál A. Nyilacs-ter 9 ó; Ehes 11 ó; Erdő K. Pipó-hegy de 9 ó; Álló-hegy 11, Gyűlekezeti ház Haláp 55 du. 3 ó; Molnár Gy., Öndő II. Vedres dűlő de 9 ó; Kuppálhalma du 2 ó; dr. Rápothi A. Hosszapály u. 10 ó; dr. 9 ó; Madarász József, Szepes I. de 9 ó; Polgári-tanya 11 ó; Szováti-út 2 ó; Nagy J. Létai u. 10 ó; Kürthy Károly, Szabadság-ter 4 ó; Ifj. evangélikus K. Klap A. Fancsik-ka de 10, Dicső-út du. 3 ó; Nagy S. Hátár út de 11 ó; Székelylakások du. 3 ó; Molnár G. Sziget Úrtársaság dr. Kálmár Lajos Rákosi-ter de 10 ó; Pál A. Kerekes-ter de 9 ó; Enyvidi, Szabadság-ter de 9 ó; Sinos Károly Nagyttemplom de 9 ó; Szénes L.

— **Hétven rögöi 8 óra**kor érvényes istentisztelet lesz a református templomban, a Kistemplomban mennek a különböző szünnapok, a többi templomban pedig az általános iskolák tanulói.

— **Felkérem a Kálvin-téri iskolához** tartozó választmányi tagokat, valamint úttörőket, hogy 10-én reggel 8 óra a iskolában jelenjenek meg. Egyben kérem az iskolához tartozó szülőket, hogy ugyancsak 10-én délután 4 óra-ig tartandó ünnepélyes évszázadi ünnepélyünkön megjelenni szíveskedjenek.

Értesítjük Olvasóinkat, hogy régi kívánságukat teljesítve hirdetési és előfizetési osztályunkat szélesebb alapokra fektettük.

Az alábbi lapok részére veszünk fel hirdetéseket és előfizetéseket:

Dolgozók Világlapja	1 óra	4.—	Autó	1 óra	3.—
Asszonyok	"	2.—	Magyar Mezőgazdaság	"	2.—
Képes Figyelő	"	5.—	Magyar Közöny	"	37.50
Köznevelés	"	4.—	Forum	negyed évre	7.50
Színház és Mozi	"	5.—	Kert és Szőlő	"	9.—
Élet és Tudomány	"	3.—	Ipari Értesítő	"	30.—
Magyar Rádió	"	4.—	Közgazdasági Értesítő	"	25.—
			O. M. B. Közöny	"	25.—

Ezzel az átszervezésünkkel is olvasóink kényelmét kívánjuk szolgálni.

— **A lengyel rádió vezetői** Budapestben, Sygmund Mlynarszki, a lengyel rádió műsorigazgatója és Roman Jasinszki, a zenei osztály vezetője Budapestre érkezett. A látogatás célja a lengyel-magyar műsorcsere kibővítése és a rádiókapcsolatok szorosabbra fűzése.

— **Botrány a velencei film fesztiválon.** A Corina della Sera és a vezető olasz lapok mélyszéges megbotrányozással írnak a velencei Film fesztivál botrányról. A filmversenyre a nyugati államok felvonultatták „remeküket” melyekről a jobboldali olasz lapok azt mondják: Művészet csődje, a film hajótörése. Egyedül a „Magános ház” című lengyel filmnek volt sikere.

— **Az Osztyálsorsjáték** mai húzásának főbb eredményei. László zártlág a mai napon a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: 4000 forintot nyertek: 32077, 31920; 3000 forintot nyertek: 46483, 2496; 2000 forintot nyertek: 52211, 10233, 38926; 1000 forintot nyertek: 29414, 38006; 500 forintot nyertek: 257, 47025, 50111, 38595, 27259, 43549, 39355, 21884, 47749, 25767, 7836, 26535, 53475, 17292, 7720.

— **Védekezés a szünycsapás ellen.** Egy ismeri pesti orvos a következő védekezést ajánlja a szünycsapás ellen. Az eucalyptus olaj szagát nem bírják a szünycsapások. Aki tehát ezzel az olajjal bekeni magát, az védve van a csípéstől. Ufólag enyhe lúgoldat például a szünycsapások között. A mérget megméllett felszívódna. Aki azonban a szünycsapás után hid-grázást érez, azonnal menjen orvoshoz, mert ebben az esetben az anopheles nevű szünycsapó csipe meg, mely a maláriát terjeszti.

— **Schalk László fiatal magyar** filmrendező, ki néhány hónap óta állami ösztöndíjjal Párisban tartózkodik, kiállításra készül a francia fővárosban.

— **Toscanini Budapestre jön.** Hat havi olaszországi tartózkodás után Magyarországra érkezik. Falióni özevgye, aki Itáliában az olasz-magyar zenei kapcsolatok kiépítésén dolgozott. A nemrég alakult Muzsika Nemzeti Vállalat megbízásából előkészített Toscanini és még néhány más híres olasz dirigens budapesti vendég-szereplését. Toscanini tavasszal jön Budapestre, és rajta kívül De Sabata, Mario Rossi, Vittorio Gui, Molinari Pradelli is ellátogat Budapestre.

— **A debreceni Péterfia utcai** áll. áll. iskola szerettel meghívja a szülőket és érdeklődőket a ma délután 4 óra-ig kezdődő ünnepélyes évszázadi ünnepély helye: Péterfia 5. kistornaterem. A tanulók 3 óra-ig kötelesek megjelenni az iskolában.

— **A nyonyomta a 10 és meghalt.** A napokban Miképercsen hatalmas szerencsétlenség történt. — Magyar Gyula mezőgazdasági alkalmazott, amin a legelőre kiltótt ló pályavájt; oldozta, a redves fűvön megcsúszott, a ló ráesett, Magyar Gyulát súlyos belső sérülésekkel kórházba szállították, ahol pár nap múlva meghalt. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a haláleset szerencsétlenség volt, nem kerül felőlés.

— **Lopás.** A rendőrségen Bíró Sándorné Vár utcai lakos bejelentette, hogy lakásáról egyik ismerős egy sötét nadrágot elloptott.

FIL. LISTY KIUTALAS

Felhívja a Közlétési Ugyosztály a főszerkesztők és Népből NV-ok figyelmét, hogy 1. hó 12-án A-K-ig, 13-án K-Z-ig Fil. listy kiutalásuk átvétele végett jelentkezzenek. Potkiutalások nem lehetségesek!

— **Kigyúlt a szalmaközel** Hajdúhadházól 8 kilométerre özv. Hadházi Lajosné tanyáján. A szalmaközel mellett három törekcsomó is leégett. A kár 500 forint. A vizsgálat megindult, hogy mi okozta a tüzet.

— **A pulton maradj pénztáros** el tőnt 1310 forinttal. Debrecenben járt a napokban Bordás István kismacsi lakos és bevásárlásokat eszközölt. Hirtelen Sándor Pozsonyi-úti főszerkesztőnél is vásárolt és távozása után pénztárosját 1310 forinttal és okmányokkal együtt ott felejtette. Felőra mulva vette észre Bordás, hogy pénztárosát az üzletben hagyta, de amikor visszafért, már nem találta. Aki sem a pénztárosát, sem az okmányokat. Bordás feljelentette a rendőrségen és megindult a nyomozás annak megállapítására, hogy ki emelhet e el a pénztárosát.

— **Sok koránkelő rádióhallgató** kívánságának tesz eleget a rádió azzal, hogy 12-től, hétfőtől kezdve a Petőfi-adón 5.30-kor kezdődő „Hajnali muzsika”, valamint a Kossuth-adón 6.00 óra-ig kezdődő „Régeli muzsika” műsorait egyenként konferálják a bemondók.

— **Kifosztotta lakótársát.** Bocsnai János biharkerecsényi lakos együtt lakott ismerősével, Rózsa Ernővel. Egyik este, amikor Bocsnai János a másik faluba ment, Rózsa Ernő összehalkolta a lakásban lévő ruhaneműket és barátia ötlővé értéket. Hetekig nyomozott. Most azonban a rendőrség nyomozói Dombóvárott elfogták Rózsa Ernőt, Debrecenbe szállították és most fogházban várja ügyének tárgyalását.

— **Az amerikai gangsterfilmek** hatása alatt két 19 éves osztrák fiatalember Bécsben megtámadott egy 74 éves főszerest. Boljában gumiból letöltötték, de az időse ember kiáltozni kezdett, az utcaórfelbecsüldött tömeg elfogta a pörüljárt banditákat. Az egyiket 6, a másikat 3 évi börtönre ítélték. — Ime, az amerikai filmek nevei halála.

— **Citromfák** Kárpátukrajnában, Kárpátukrajnában éghatlak lehetősé teszi számos szubtropikus növény természetét. A munkási kísérleti telepen szépen termeltek gruziai növények. Szépen fejlődnek az eukaliptuszok, különböző pálmafajták, a citromolmányok és reabokrok is.

— **Visszükj szovjet külügy-** miniszter szeptember 7-én kihallgatáson fogadta India új moszkvai nagykövét.

— **Szeptember 10-én, szombaton** a Petőfi-adón 17.10-kor az „Eggyel többet vagyunk” című vidám zenei rádiójáték kerül mikrofon elé. A darab kísérlet a realista operett új műfajának megteremtésére. A történet napjainkban játszódik a Szovjetunióban Színhelye a Volgda-Moszkva között robusz gyorsvonat és néhány közbeeső pályaudvar. Jókévdv szovjet emberek, derűs, de ugyanakkor teletöltségű életet mutatja be a darab és példáját adja a szocialista öntudatnak, a szocialista ember munkához és hazájához való új viszonyának. A játék tanulsága: a szocializmus országában senki sincsen egyedül, mindenkinek mindenkhez köze van és a Nagy Honvédő Háborúban elárvult kis szovjet gvereket az egész közösség neveli fel: a haza.

— **Hét tagból álló szovjet szak-** szervezeti küldöttség érkezett Prágába háromhetes látogatásra Csipov, a szovjet szakszervezetek titkára vezetésével. A küldöttség több ipari üzemet látogat meg és megbeszéléseket folytat az egyes szakszervezetek vezetőivel (MTI).

— **A vasárnapi versenyek** után hétfőn toto eredményhirdetés és 8 nap után a nyeremény a kezében van.

— **Az október 2-án tartandó** nemzetközi békenap alkalmából a bányászszakszervezetek nemzetközi szövetsége felhívást intézett a bányászszakszervezetekhez: — A felhívás a békéért folytatott harcban való szilárd helytállásra szólítja fel a világot minden bányász-
szólít.

